

Bruselj, 27. november 2020
(OR. en)

13260/20

AUDIO 49
DIGIT 133
SOC 747
DISINFO 41

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	12814/20
Zadeva:	Sklepi Sveta o varovanju svobodnega in pluralističnega sistema medijev

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o varovanju svobodnega in pluralističnega sistema medijev, ki jih je Svet odobril po pisnem postopku.

V skladu z odločitvijo Odbora stalnih predstavnikov z dne 18. novembra 2020 bodo ti sklepi poslani v objavo v Uradnem listu.

Sklepi Sveta o varovanju svobodnega in pluralističnega sistema medijev

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob opozarjanju na referenčne dokumente iz priloge;

OB OPOZARJANJU NA TRENUTNI POLITIČNI KONTEKST, V KATEREM

- je zlasti v času krize izjemno pomemben **trajnosten (A), pluralističen (B) in zaupanja vreden (C) sistem medijev**;
- je pandemija COVID-19 še povečala ranljivost medijskega sektorja v EU, ki ga pretresa zlom dotoka prihodkov iz oglaševanja, hkrati pa se je znatno povečalo povpraševanje po zanesljivih informacijah in vsebinah;
- sta globalizacija in digitalizacija ustvarili medijsko okolje, za katerega so značilne spletne platforme, ki so postale vstopna mesta, prek katerih ima svetovno občinstvo čezmejni dostop do izobilja medijskih vsebin in storitev, ki tekmujejo za omejeno pozornost uporabnikov;

A. TRAJNOSTNOST

PRIZNAVA naslednje:

1. zaradi pandemije COVID-19 so nekateri glavni izzivi, s katerimi se medijski sektor sooča že nekaj časa, še večji. Mednje sodijo:
 - močan upad prihodkov, ki ga občutijo zlasti lokalne, regionalne in tradicionalne medijske hiše, ter vse večji izzivi za splošno trajnostnost medijskega sektorja. Ta je večinoma sestavljen iz podjetij, ki odražajo evropsko kulturno in jezikovno raznolikost, vendar pogosto niso dovolj velika ali nimajo zadostne finančne teže, da bi delovala na vseevropskih in svetovnih trgih;
 - poslovni modeli spletnih platform, ki delujejo na podlagi podatkov (tj. sistem za priporočanje vsebin, prilagajanje vsebin in vse oblike ciljnega oglaševanja), vse hitreje prehitevajo modele financiranja medijev. Odhodki za digitalno oglaševanje na platformah naj bi v bližnji prihodnosti presegli odhodke za oglaševanje v tradicionalnih medijih;
2. poleg tega, da za ponudnike medijskih storitev veljajo stroge obveznosti, ti vlagajo v ustvarjanje vsebin, spletne platforme pa omogočajo dostop do vsebin tretjih strani, ki jih monetizirajo, in jim pri tem ni treba izpolnjevati enakih obveznosti. To lahko privede do neenakih konkurenčnih pogojev in posledično do konkurenčne prednosti za nekatere udeležence na trgu;
3. opozoriti je treba na pomen ključnih načel financiranja medijskih vsebin, na katerih temelji celotna vrednostna veriga in ki varujejo pluralnost medijev. Za avdiovizualni sektor sta lahko na primer ozemeljsko in izključno dodeljevanje licenc pogosto ključnega pomena. Zelo pomemben je tudi razvoj novih inovativnih poslovnih modelov;
4. finančni interes Unije se zaščiti v skladu s splošnimi načeli iz Pogodb Unije, zlasti vrednote iz člena 2 PEU.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE EU, NAJ

5. zagotovijo ustrezen in neodvisen okvir za ekonomsko vzdržnost nacionalnega medijskega prostora, tudi z državno pomočjo, da se podpre okrevanje po izbruhu krize in tako dolgoročno zagotovi pluralističen sistem medijev. Vsako državno financiranje ali subvencioniranje bi moralo temeljiti na vnaprej določenih, objektivnih in preglednih merilih ter ne bi smelo biti odvisno od kakršnih koli političnih vplivov;
6. preučijo druge morebitne možnosti in spodbude na nacionalni ravni, da se omogoči dodatna podpora za okrevanje medijskega sektorja;

POZIVA EVROPSKO KOMISIJO, NAJ:

7. blaži negativne posledice pandemije za medijski sektor (zlasti za pluralnost medijev) z dopolnjevanjem nacionalnih prizadevanj za državno pomoč in ustvarjanjem učinkovitih sinergij med evropskimi pobudami, po potrebi tudi z večletnim finančnim okvirom, Instrumentom Evropske unije za okrevanje „Next Generation EU“ ter drugimi ustreznimi programi EU;
8. na vseevropskem spletnem portalu obvešča deležnike o ustreznih možnostih financiranja EU za ustvarjalni in medijski sektor;
9. redno ocenjuje pravila za državno pomoč in zagotavlja ustrezno izvajanje pravil EU, ki se uporabljajo za državno pomoč v medijskem sektorju;
10. oceni uporabo pravil o državni pomoči za sektor tiskanih medijev, da se ustrezno prilagodijo, na primer v uredbi o skupinskih izjemah, ter se tako olajša podpora s strani nacionalnih organov. Ta pravila v nobenem primeru ne bi smela dopuščati ali utemeljevati nikakršnega neposrednega ali posrednega vmešavanja države v uredniško neodvisnost medijev;
11. z akcijskim načrtom za medijski in avdiovizualni sektor okrepi odpornost medijskega sektorja, ki ga je kriza močno prizadela, ter spodbuja njegovo prilagajanje na digitalno in zeleno preobrazbo pa tudi razpoložljivost raznolikih in neodvisnih medijskih vsebin v pravičnem in konkurenčnem medijskem okolju;

12. v okviru akta o digitalnih storitvah bolje opredeli odgovornosti spletnih platform. Vse nove posebne obveznosti spletnih platform bi morale biti ustrezne in sorazmerne ter ustrezno upoštevati možne učinke na enake konkurenčne pogoje in varovanje pluralnosti medijev. Novi horizontalni pravni akti EU bi morali biti skladni z veljavnimi pravnimi instrumenti za posamezne sektorje, kot sta direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah in direktiva o avtorskih pravicah;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V SKLADU S SVOJIMI PRISTOJNOSTMI IN OB SPOŠTOVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI

13. zagotovijo pravni in gospodarski okvir, ki ponudnikom medijskih storitev omogoča, da ustrezno monetizirajo vsebine s
- podpiranjem in spodbujanjem razvoja novih, trajnostnih in na sodelovanju temelječih poslovnih modelov, zlasti za lokalne, regionalne in tradicionalne medijske hiše;
 - potrditvijo pomena oglaševanja za medijski sektor in njegove ključne vloge pri zagotavljanju brezplačnega dostopa uporabnikov do informacij;
 - ocenjevanjem predpisov o oglaševanju in tozadevnih ukrepov za varstvo podatkov v digitalni dobi, da se zagotovi, da bodo v pomoč pri financiranju medijskih vsebin;
 - izvajanjem raziskav o vlogah spletnega oglaševanja, uporabi podatkov, sodelovanju na področju podatkov in medijskih inovacijah;
 - spodbujanjem platform k temu, da bodo ponudnike medijskih vsebin in avtorje ustrezno plačevale za vsebine, ki so jih platforme monetizirale, in bodo poskrbele za spoštovanje pravic intelektualne lastnine;
 - ocenjevanjem potrebe po lažjem dostopu do možnosti financiranja in morebitnih načinov zanj, da bi medijske hiše premostile likvidnostne primanjkljaje;

B. PLURALNOST

PRIZNAVA naslednje:

14. varovanje pluralnosti medijev je v prvi vrsti v pristojnosti držav članic EU, svobodo in pluralnost medijev pa bi morale v okviru izvajanja svojih pristojnosti spoštovati tudi institucije EU. Raznolikost nacionalnih medijskih prostorov v Evropi je pomemben izraz kulturne raznolikosti njenih držav članic in jo je v skladu s tem treba tudi obravnavati;
15. svoboda izražanja ter svoboda in pluralnost medijev so demokratične vrednote Evropske unije, kot je določeno v členu 11 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Njihovo varovanje je eden od krovnih ciljev predpisov o medijih. So ključnega pomena za dobro delujočo demokracijo, kjer se navedena načela in temeljne pravice spoštujejo;
16. koncept pluralnosti medijev ima številne vidike in zajema vse ukrepe, ki zagotavljajo dostop do različnih virov informacij in vsebin ter različnim akterjem z različnimi mnenji omogočajo enake možnosti, da prek medijev dosežejo javnost;
17. premostitev vrzeli med tem, kar uporabniki na spletu iščejo, in vsebinami, ki jih je mogoče najti, je ključnega pomena za ponudnike medijskih vsebin. Poglobljeno razumevanje upravljanja informacij, indeksiranje iskalnikov in ujemanje ključnih besed je zato eden od ključnih naborov znanj in spretnosti ponudnikov medijskih vsebin na spletu;

POUDARJA NASLEDNJE:

18. živimo v hibridnem sistemu medijev (spletnih in nespletnih), v katerem vse vrste medijskih storitev in oblike vsebin prispevajo k pluralističnemu medijskemu prostoru. Informacije, novice in aktualne zadeve ter kulturne, lokalne, regionalne, izobraževalne in zabavne vsebine odražajo vrednote naše družbe in so njihovi nosilci;
19. dvojni sistem medijev, ki je sestavljen iz stabilnih, ustrezno financiranih in v prihodnost usmerjenih javnih medijev in zasebnih medijskih hiš, je dobro zasnovan, tako da prispeva k pluralnosti medijev. Poleg tega vse večja količina spletnih vsebin, ki jih ustvarijo mediji, prispeva tudi k raznolikosti vsebin v ekosistemu spletnih medijev, vendar jih je treba razlikovati od uredniških medijskih vsebin;
20. močni mrežni učinki v platformnem gospodarstvu prispevajo k novim oblikam koncentracije na trgu, moč pa je opaziti tudi težnje po monopolizaciji, kar lahko negativno vpliva na pluralnost medijev. Nekdanja vprašanja omejenih prenosnih zmogljivosti zdaj dopolnjujejo vprašanja v zvezi s preglednostjo, nediskriminacijo, najdljivostjo in odkrivljivostjo;

SOGLAŠA GLEDE NASLEDNJEGA:

21. zaradi digitalnega razvoja in konvergence medijev postaja medijski prostor vse bolj zapleten, orodja za zagotavljanje pluralnosti medijev pa je treba nenehno pregledovati in na novo opredeljevati. V sedanjih razmerah bi morala medijska politika v prihodnje obravnavati naslednja pomembna vprašanja:

DOSTOPNOST IN NEDISKRIMINACIJA

- kako zagotoviti prisotnost (razpoložljivost) in enostavno uporabo (dostopnost) raznolikih spletnih vsebin;
- nediskriminatorna pravila za spletne platforme z vlogo vratarja (gatekeeper) v smislu dostopa in enake obravnave ponudnikov medijskih vsebin;

PREGLEDNOST IN AVTONOMIJA UPORABNIKOV

- predpisi o preglednosti za spletne platforme, na podlagi katerih se razkrijejo osrednja merila za združevanje, izbiro in predstavitev medijskih vsebin ter njihovo ponderiranje, vključno z informacijami o delovanju uporabljenih algoritmov, ob spoštovanju poslovnih skrivnosti, zaščiti celovitosti storitev in upoštevanju veljavnih predpisov, kot sta uredba P2B in Splošna uredba o varstvu podatkov;
- razkrivanje informacij v preprostem, jedrnatem in uporabnikom razumljivem jeziku, da se jim omogoči informirano odločanje;
- ponudba prilagojenih vsebin bi morala temeljiti na merilih, ki jih je uporabnik zagotovil in/ali izbral prostovoljno, da se izboljša avtonomija uporabnikov;

NAJDLJIVOST IN ODKRIVLJIVOST

- algoritmi, ki vplivajo na rezultate, ki jih uporabniki aktivno iščejo (najdljivost), in medijske vsebine, ki so jim uporabniki pasivno izpostavljeni (odkrivljivost), ter njihov vpliv na potrošnikovo uporabo medijev;
- ukrepi, kot so v pluralnost usmerjena pravila o obveznem prikazovanju (večja najdljivost in odkrivljivost) za akterje, ki omogočajo dostop do medijskih vsebin in jo organizirajo, ob upoštevanju novih tehnologij, kot so glasovni pomočniki;
- vsa merila za večjo najdljivost in odkrivljivost medijskih ponudb bi morala dajati prednost pluralnosti in kulturni raznolikosti in ne bi smela biti povezana s samimi vsebinami;

KONCENTRACIJA MEDIJEV NA TRGU IN DOSTOP DO PODATKOV

- pristopi za ocenjevanje zadevnih trgov in koncentracije medijev na trgu glede na konvergenco medijev, globalizacijo in digitalizacijo, ob upoštevanju pomena razpoložljivosti podatkov o tržnih deležih medijskih akterjev;
- pravičen dostop ustvarjalcev vsebin, medijskih hiš in regulatorjev do ustreznih podatkov, ki jih zberejo prevladujoči akterji na trgu, da se jim omogoči učinkovito obravnavanje zadevnega občinstva in oglaševalskih skupin, v skladu z veljavno zakonodajo o varstvu podatkov;
- kar zadeva konkurenčno pravo: omogočanje sodelovanja med ponudniki medijskih storitev – javnimi in zasebnimi – z namenom oblikovanja zavezništev za uspešno ustvarjanje in razširjanje medijskih vsebin v splošnem interesu brez odvisnosti od velikih platform, ob upoštevanju možnega vpliva na pluralnost medijev;

UGOTAVLJA NASLEDNJE:

22. delo Delovne skupine za avdiovizualno področje in delo drugih delovnih skupin se tematsko vse bolj prekriva; zagotoviti je treba zadostno izmenjavo s tistimi, ki se ukvarjajo z vprašanji, povezanimi z mediji. Poleg tega je ustrezno spremeniti ime Delovne skupine za avdiovizualno področje, da bi odražalo spremembe, ki jih prinaša konvergenca medijev;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE EU, NAJ

23. nadalje ocenjujejo in razvijajo nacionalne ukrepe za ocenjevanje pluralnosti medijev, da se zagotovi, da so uporabniki izpostavljeni različnim vsebinam in lahko v celoti izkoriščajo svobodo izražanja in pravico do obveščenosti;
24. ustrezno upoštevajo ugotovitve iz teh sklepov Sveta pri prihodnjih nacionalnih medijskih predpisih in političnih ukrepih, da bi se ustrezno zaščitila pluralnost medijev;

POZIVA EVROPSKO KOMISIJO, NAJ:

25. nadaljuje raziskave in jih še naprej razvija, da bi se opredelila morebitna tveganja za pluralnost medijev in poglobilo razumevanje spremenjenega položaja uredniških medijskih hiš v zvezi z iskalniki, platformami za izmenjavo videov in drugimi medijskimi platformami; izrecno bi bilo treba upoštevati koncepte informacijske znanosti;
26. upošteva pristojnost držav članic za sprejemanje ukrepov za doseganje družbenih, kulturnih in demokratičnih ciljev na podlagi jezikovne raznolikosti, nacionalnih in regionalnih posebnosti ter teženj po ohranjanju dostopa javnosti do raznolikih informacij in vsebin;
27. ob upoštevanju pravnih, političnih in gospodarskih spremenljivk, ki so pomembne za zaščito pluralnosti in svobode medijev, spodbuja celostno politično perspektivo in naj se zlasti zaveda morebitnih posledic regulativnih pobud, ki tradicionalno ne veljajo za predpise o medijih, vendar močno vplivajo na pluralnost medijev; razvije tovrsten celostni pristop, začnši z napovedanim akcijskim načrtom za evropsko demokracijo, akcijskim načrtom za medijski in avdiovizualni sektor ter svežnjem za akt o digitalnih storitvah;
28. okrepi horizontalno skladnost v regulativnem okviru, in sicer z izrecnim in strukturnim upoštevanjem pluralnosti medijev v zakonodajnem postopku med ocenjevanjem učinka regulativnih pobud;
29. vzpostavi „evropski forum za medije“ za letno razpravo vseh zadevnih deležnikov o aktualnih vprašanjih medijske politike;

C. ZANESLJIVOST

PRIZNAVA naslednje:

30. dezinformacije ogrožajo demokratične procese, javno zdravje in družbe ter lahko spodbujajo sovražni govor in nasilje na spletu in izven njega, pa tudi spodkopavajo zaupanje v demokratične državne strukture in procese, ki so ključni za zagotavljanje svobode tiska in medijev;
31. varovanje zaupanja vrednega sistema medijev je osrednjega pomena, kar je bilo izpostavljeno med krizo zaradi COVID-19, da se vsem državljanom zagotovi, da bodo lahko z informiranim odločanjem ter brez političnega vpliva, pritiska politik tretjih strani, manipulativnega vmešavanja in posledic dezinformacij sodelovali v demokratični razpravi;
32. uredniški ponudniki medijskih storitev na platformah za pozornost uporabnikov tekmujejo z drugimi ustvarjalci vsebin, ki pogosto ne upoštevajo enakih uredniških standardov. Senzacionalistične in provokativne vsebine se pogosto uporabljajo za povečanje stopnje odzivnosti in prihodkov iz oglaševanja;

POUDARJA NASLEDNJE:

33. varovanje pluralnosti medijev pomeni tudi zagotavljanje uporabnikom, da lahko svobodno sodelujejo v medijskih vsebinah na spletu in se nanje odzivajo, brez strahu ali tveganja za nadlegovanje, in sicer z varovanjem temeljnih vrednot svobodnega sistema medijev, vključno z varovanjem svobode izražanja, zaščito pred nasiljem in sovraštvom ter varovanjem mladoletnikov in potrošnikov;
34. prihaja do vse obsežnejšega razširjanja vsebin iz evropskih ali neevropskih držav, kar vedno bolj vključuje vsebine, ki kršijo temeljne vrednote evropskih in nacionalnih sistemov medijev;
35. nekaj spletnih platform, ki ne izvirajo iz Evrope, vse bolj vplivajo na dostop uporabnikov po vsej EU do medijskih vsebin;

SOGLAŠA Z NASLEDNJIM:

36. učinkovit kazenski pregon je težaven, saj so obstoječi postopki čezmejnega kazenskega pregona pogosto zapleteni, dolgotrajni, neučinkoviti in javnosti ne nudijo zadostne zaščite. Nacionalni regulativni organi bi si zato morali prizadevati za učinkovitejša skupna pravila in postopke izvrševanja za vsebine, ki so dostopne na spletu in se razširjajo prek nacionalnih meja;
37. glavne platforme, ki imajo vlogo vratarja, pogosto izvajajo „sekundarni“ nadzor nad vsebinami, ki so že skladne z uredniškimi standardi in veljavnimi pravnimi določbami;
38. razlikovanje različnih oblik lažnih in zavajajočih vsebin ter opredelitev značilnih metod razširjanja dezinformacij (npr. z usklajenim nepristnim vedenjem) sta ključnega pomena za iskanje ustreznih in individualnih odzivov;
39. glede na pomen svobode govora države in upravni regulativni organi ter zasebni ponudniki platform ne bi smeli opredeljevati kakovostnih vsebin ali zanesljivosti samih vsebin. To platformam ne bi smelo preprečevati širjenja javnih sporočil in obvestil v kriznih ali izrednih razmerah;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE EU, NAJ

40. spodbujajo medijsko pismenost, kot je navedeno v Sklepih Sveta o medijski pismenosti v svetu, ki se nenehno spreminja, ter predvsem podpirajo nacionalne ukrepe na področju medijske pismenosti za državljane vseh starostnih skupin, s katerimi se preprečujejo dezinformacije in krepi odpornost občinstva;
41. spodbujajo nacionalne regulativne organe k sodelovanju z drugimi nacionalnimi regulativnimi organi, zlasti v Skupini evropskih regulatorjev za avdiovizualne medijske storitve (ERGA), ter ocenijo nacionalna pravila o pravnem in upravnem sodelovanju in ustreznost pristojnosti neodvisnih nacionalnih medijskih organov za reševanje digitalnih izzivov in izvrševanje obstoječih predpisov;

POZIVA EVROPSKO KOMISIJO, NAJ:

42. na podlagi prejšnjih ocen izvajanja Kodeksa ravnanja v zvezi z dezinformacijami in v skladu s krovnim načelom svobode govora sprejme ustrezne ukrepe, da bi se z obravnavanjem manipulativnih tehnik razširjanja dezinformacij, med drugim v okviru napovedanega akcijskega načrta za evropsko demokracijo, ugotovile obstoječe vrzeli in preprečila javna škoda;
43. okrepi predpise za evropske medije v zvezi z novimi digitalnimi izzivi s poudarkom na čezmejnem razširjanju vsebin z optimizacijo postopkov ter delovanjem načela države izvora, da se zagotovi, da je čezmejno izvrševanje predpisov o medijih zmožno učinkovito zaščititi uporabnike medijev, potrošnike in mladoletnike;
44. okrepi učinkovito izvrševanje obstoječih pravil v čezmejnih zadevah, podpre memorandum o soglasju o poenostavljenih postopkovnih pravilih za čezmejni kazenski pregon, v redakciji nacionalnih regulativnih organov v ERGA, ter okrepi podporo za upravljanje, izvajanje in zakonodajni instrument v zvezi z navedenim sporazumom o sodelovanju;

**POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V SKLADU S SVOJIMI
PRISTOJNOSTMI IN OB SPOŠTOVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI**

45. spodbujajo razvoj strukturnih in postopkovnih kazalnikov za zanesljivost novinarskih objektov in medijskih hiš ter tako spodbujajo skladnost s poklicnimi normami in etiko;
46. sodelujejo z organizacijami civilne družbe, raziskovalci, kvalificiranimi novinarji in drugimi ustreznimi strokovnjaki, da bi se razvila orodja za odkrivanje dezinformacij (tj. s tehničnimi postopki preverjanja dejstev), da bi se državljani seznanili s pomisleki glede zanesljivosti informacij;
47. podpirajo razvoj evropske opazovalnice digitalnih medijev v prizadevanjih za odkrivanje in razkrivanje dezinformacijskih kampanj v različnih družbenih omrežjih in digitalnih medijih, kot je določeno v akcijskem načrtu EU proti dezinformacijam.

Referenčni dokumenti

Evropski svet

- *Sklepi, ki so bili sprejeti na izrednem zasedanju 1. in 2. oktobra 2020 (EUCO 13/20).*

Svet Evropske unije

- *Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o medijski svobodi in pluralnosti v digitalnem okolju (UL C 32, 4.2.2014, str. 6).*
- *Smernice EU o človekovih pravicah – svoboda izražanja v spletu in drugje, ki jih je Svet za zunanje zadeve sprejel 12. maja 2014.*
- *Sklepi Sveta o krepitvi evropskih vsebin v digitalnem gospodarstvu (UL C 457, 19.12.2018, str. 2.).*
- *Sklepi Sveta o medijski pismenosti v svetu, ki se nenehno spreminja (UL C 193, 9.6.2020, str. 23).*

Evropska komisija

- *Pluralnost medijev v državah članicah Evropske unije, SEC(2007) 32.*
- *Guidelines for EU support to media freedom and media integrity in enlargement countries, 2014-2020 (Smernice za podporo EU svobodi in integriteti medijev v državah, ki se pripravljajo na pristop, za obdobje 2014–2020), GD za širitev, 2014.*
- *Assessment of the Code of Practice on Disinformation - Achievements and areas for further improvement (Ocena kodeksa ravnanja v zvezi z dezinformacijami – dosežki in področja za nadaljnje izboljšave) (SWD(2020) 180 final).*
- .

- Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Poročilo o stanju pravne države za leto 2020. Stanje pravne države v Evropski uniji, [...]COM(2020) 580 final.

Evropska komisija/visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko

- Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru Regij: *Boj proti dezinformacijam v zvezi s COVID-19 – kaj je res in kaj ne*, JOIN(2020) 8 final.

Svet Evrope

- *Recommendation CM/Rec(2018)1[1] of the Committee of Ministers to member States on media pluralism and transparency of media ownership (Priporočilo CM/Rec(2018)1[1] Odbora ministrov državam članicam o pluralnosti medijev in preglednosti lastništva nad mediji).*
- *Recommendation CM/Rec(2018)2 of the Committee of Ministers to member States on the roles and responsibilities of internet intermediaries (Priporočilo CM/Rec(2018)2 Odbora ministrov državam članicam o vlogah in odgovornostih internetnih posrednikov).*
- *Declaration by the Committee of Ministers on the financial sustainability of quality journalism in the digital age, Decl(13/02/2019)2 (Izjava Odbora ministrov o finančni vzdržnosti kakovostnega novinarstva v digitalni dobi, Decl(13/02/2019)2).*
- *Recommendation CM/Rec(2020)1 of the Committee of Ministers to member States on the human rights impacts of algorithmic systems (Priporočilo CM/Rec(2020)1 Odbora ministrov državam članicam o posledicah algoritemskih sistemov za človekove pravice).*

Center za pluralnost in svobodo medijev

- *European Union competencies in respect of media pluralism and media freedom (Pristojnosti Evropske unije v zvezi s pluralnostjo in svobodo medijev)*, Center za pluralnost in svobodo medijev, 2013.
- Parcu, P. L., *New digital threats to media pluralism in the information age* (Nove digitalne grožnje za pluralnost medijev v informacijski dobi), RSCAS 2019/19, Evropski univerzitetni inštitut.
- Stasi, M. L., *Ensuring Pluralism in Social Media Markets: some suggestions* (Zagotavljanje pluralnosti na trgih družbenih medijev: nekaj predlogov), RSCAS 2020/05, Evropski univerzitetni inštitut.
- Brogi, E., Carlini, R., Nenadic, I., Parcu, P. L., de Azevedo Cunha, M. V., *Monitoring Media Pluralism in the Digital Era. Application of the Media Pluralism Monitor in the European Union, Albania and Turkey in the years 2018-2019* (Spremljanje pluralnosti medijev v digitalni dobi. Uporaba orodja za spremljanje pluralnosti medijev v Evropski uniji, Albaniji in Turčiji v letih 2018–2019), RSCAS, Evropski univerzitetni inštitut, 2020.

Druge študije

- *Independent Study on Indicators for Media Pluralism in the Member States – Towards a Risk-Based Approach* (Neodvisna študija kazalnikov za pluralnost medijev v državah članicah – za pristop na podlagi dejavnikov tveganja), K. U. Leuven – ICRI, Jönköping International Business School – MMTC, Central European University – CMCS, Ernst & Young Consultancy Belgium, 2009.
- *A free and pluralistic media to sustain European democracy* (Svobodni in pluralistični mediji za ohranjanje evropske demokracije), skupina na visoki ravni za svobodo in pluralnost medijev, 2013.
- *Internal Media Plurality in Audiovisual Media Services in the EU: Rules & Practices* (Pluralnost notranjih medijev v avdiovizualnih medijskih storitvah v EU: Pravila in prakse) (poročilo ERGA), 2018.
- *ERGA Report on disinformation: Assessment of the implementation of the Code of Practice* (Poročilo ERGA o dezinformacijah: Ocena izvajanja Kodeksa ravnanja) (2020).